

Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 58 • PROSINEC 2018

Naši noví stárci Barbora Hubáčková a Jakub Švorba

Slavnosti bratrství Čechů a Slováků na Javořině

XXVI. SLAVNOSTI BRATSTVÍ ČECHŮ A SLOVÁKŮ
VELKÁ JAVORINA 29. ČERVENCE 2018
 v příležitosti státní 100. výročí vzniku Československa

9.00 POKOŠENÍ VÍTKA LE PANÁTKEM

MPJ 2 KUNDOVIC

- SLOVACKÝ KRUIŽEK PRAHA
- SLOVACKÝ KRUIŽEK BRNO
- SLOVACKÝ KRUIŽEK BRATISLAVA
- SKALIČANE

VELKÉ PÓDIUM

- 09.30 OH DOLNĚPĚČANKA
- 10.30 SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ
- 11.00 DPS JAVORINA, SLOVACKÝ KRUIŽEK BRNO / DPS TUBANČEK, STĚŽEK TUBA
- 11.30 SLEPT RADOŠOV A CH RADOŠOV, VÍTKA LE PANÁTKEM
- 12.05 LUKA MARTAŠOVÁ
- 12.50 BARBOŠOV KOUŘEK, LUKA
- 13.35 FS ŠENKORĚKUB DRUŽBA, MATEJKA
- 14.10 ZLATÉ HUSLÉ, MATEJKA
- 15.20 SOUKROBNÍ SBEROVNÍ B. JAVOR. PRÁK
- 16.35 SPOLEČNÉ ŽIVÁNÍ

MALE PÓDIUM

- 13.00 DOSTAVNĚK, SLOVACKÝ KRUIŽEK BRNO
- 12.30 SÁLEK, MATEJKA
- 14.00 ŽALOSKÝ, SLOVACKÝ KRUIŽEK BRNO

Vážení a milí krůžkaři,

uplynulo dalšího půl roku a dostává se vám do rukou „zimní“ číslo Vědomosti, kde opět najdete zajímavé čtení a informace o naší činnosti.

V době vydání této Vědomosti už za sebou budeme mít členskou schůzi, která se konala 14. listopadu 2018. Na ní měl být zvolen místo Mirka Říhy novým členem výboru Jožka Šenk a nově místostarostou dosavadní člen výboru Tomáš Sláma.

Ani jednoho z nich nemusím nijak představovat – Jožka jako jeden ze „tří králů“ a vedoucí mužského Sboru a Tomáš jako náš dvorní dodavatel vín jsou velmi aktivními a viditelnými členy Krůžku.

Vydání různých publikací ke konci roku se většinou nesou v bilančním duchu, kdy se probírá a hodnotí, co se za uplynulý rok stalo. Z tohoto hlediska tedy mohou stručně připomenout, že ani Krůžek během uplynulého roku nezapomněl a také ve druhém pololetí roku 2018 byl účasten mnoha aktivit. Kromě našich tradičních aktivit (např. vinobraní v Troji) nemohu nezapomenout zájezd reprezentantů mužského sboru na Setkání bratrství na Javořině, které se konalo na konci července. Zde se připojili ke sborům brněnského a bratislavského Krůžku a společně zapěli několik písní. Společné vystoupení sborů bylo nápadem brněnského Krůžku vzhledem k tomu, že v roce 2018 probíhaly (a ještě probíhají) oslavy 100 let vzniku Československa. Toto vystoupení zároveň dobře ilustrovalo, že i když se stát rozdělil, Krůžky vždy byly „přeshraniční“ a společné a pro nás platí heslo „vždy bratia sa stretať budú“.

Po delší době také vyjel Krůžek do zahraničí, tentokrát na festival do Chorvatska. Podle mého názoru jsme zanechali výborný dojem, naše vzpomínky jsou také velmi výrazné. Velký úspěch sklídil zejména náš sólista Karel Medek, jehož vystoupení bylo jedním z vrcholů našeho programu. Doufám že já v jeho věku budu mít alespoň polovinu jeho energie.

V době psaní tohoto textu máme před sebou zájezd na slavnostní večer k 110. výročí založení Slovákckého krůžku v Brně, vypadá to, že to bude důstojná oslava tak významného jubilea.

No a příští rok nás čeká opět Moravský ples na Žofíně, myslím, že je na co se těšit.

Na závěr přeji všem příjemné prožití vánočních svátků a hodně štěstí v novém roce.

PETR SMETANA

Vážení Krůžkaři, kamarádi.

Prosincová Vědomost' bývá Vědomostí bilanční - shrnutím událostí, které Krůžek, zejména pak jeho jednotlivé součásti, prožil v uplynulém roce. Tato, kterou držíte v ruce tento požadavek splňuje, bohužel jen z části. Ptáte – li se proč, zeptejte se vedoucích jednotlivých složek, které náš Krůžek tvoří. Redakce dělala, co mohla, nakonec to vidíte i v počtu příspěvků z pera redaktorů. Víc, si myslím není

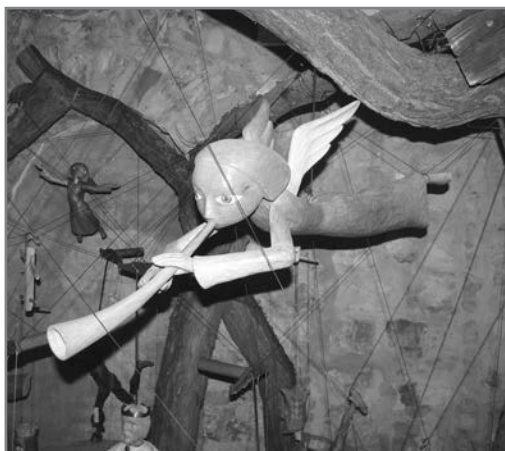
únosné, ani vhodné.

Přesto jsem přesvědčen, že ve Vědomosti najdete to, co hledáte. Orientaci v krůžkařském dění, reportáže ze stěžejních akcí, nahlédnutí do dění partnerských Krůžků, kalendář akcí a přehled oslavenců. Poměrně hodně prostoru dostal brněnský Slováký krůžek – oprávněně. Nejenom proto, že slaví kulaté výročí, ale i proto, že umí. Rádi jsme zařadili portréty našich nových stárků, kteří povedou chasu v nastávajícím roce, ale i osobnosti, které tvoří krůžek Krůžkem. V upomínce stého výročí vzniku republiky přetiskujeme pro přiblížení tehdejší atmosféry na slováckém venkově osobní výpověď jednoho z vojáků. Následně zběha z rakousko-uherské armády.

Na závěr: Děkuji upřímně všem, kteří se jakýmkoliv způsobem na zdaru každého z čísel Vědomosti podílejí.

Jim i všem Vám ostatním přeji jménem redakce pohodové prožití vánočních a Novoročních svátků, klid a zdraví v novém roce.

*Za redakci
BRUNO VOGNIČ*

Milý Slovácký krúžku, tož abys věděł, co sú letošní stárci zač, trochu se představíme. Letos si chasa vyvolila ze svých řad Jakuba Švorbu, který si vybral stárku Barboru Hubáčkovou.

JAKUB se narodil v Kyjově v roce 1992. Je rozený Kyjovják, nejen původem, ale i celou svou duší a vzezřením. K folkloru je vychováván svými rodiči, hudebníky a také velkými osobnostmi v lidové tradici Kyjovska. Maminka je učitelkou hudby na místní základní umělecké škole a tatínek je výrobce cimbálů a člen mužského pěveckého souboru. Jakub má také sestru Adélku, která hraje na cimbál a dovede krásně restaurovat i šít nové kroje a je také členkou

Slováckého krúžku v Praze. Od útlého věku se Jakub aktivně podílel na folklórním životě ve svém rodném městě (jistě všichni víte, že Kyjov je město!). Byl stárkem v Kyjově i ve Strážovicích, a tak má se stárkováním bohaté zkušenosti. Jeho dlouholeté působení ve Slováckém souboru Kyjov, z.s. vyvrcholilo zvolením do funkce organizačního vedoucího tohoto souboru. Po střední škole se vydal na studia do Prahy za svým snem stát se právníkem. Cíle dosáhl a minulý týden se při promoci v Karolinu s plnou platností stal magistrem. V současné době je zaměstnán jako vrchní ministerský rada na oddělení právního zastupování Ministerstva zemědělství. K zemědělství ho možná přitáhlo i víno, které je s folklorem neodmyslitelně spjata a k němuž také chová velkou lásku. Život v Praze a jeho sestra Adélka ho přivedly do Slováckého krúžku v Praze, jehož členem je již přes dva roky.

BARBORA se narodila ve Zlíně v roce 1993, ale větší část svého dětství a dospívání strávila v nedaleké vesnici, kam se s rodiči přestěhovali. Život na ves-

nici přinášel během roku různé tradiční oslavy (zejména Končiny, jak se u nás říká masopustu, Velikonoce a letní Cyriometodějská pouť), kterých se účastnili všichni obyvatelé. K folkloru má velice blízko také díky svým rodičům, kteří v ní od narození chovali lásku k Hornácku a k lidovým tradicím vůbec. Její maminka, učitelka mateřské školy, je letitou

členkou zlínského souboru Vonica, který se mimo jiné zaměřuje na lidový tanec a muziku z Hornácka a Moravských Kopic. Tatínek, námořní kapitán, se díky svým kamarádům muzikantům také účastnil folklorního života ve Zlíně a Otrokovicích a na jedné z besed Vonice se oba seznámili. Rodiče, za svobodna se svými kamarády a později jako manželé se svými dětmi, každý rok navštěvovali Hornácké slavnosti. Barбора má dva bratry, Jana a Tomáše, kteří jsou oba filmaři a muzikanti. Dokud žila ve Zlíně, veškerý

volný čas věnovala skautingu. Skaut je doposud její velká láska a jak se říká: Skautem je člověk na celý život. Do Prahy se vydala také plnit svůj sen – stát se ochráněm přírody. Po vystudování bakalářského oboru „Ochrana životního prostředí“ Přírodovědecké fakulty UK se však vydala konkrétnějším směrem a od roku 2017 studuje magisterský obor Botanika na stejné fakultě. V Praze vyměnila skaut za folklor a asi před dvěma a půl lety se přidala ke Slováckému krúžku v Praze. Nyní je jeho hrdou členkou, zajímající se o jeho počátky a celorepublikový význam.

O své soukromí se podělili

BARBORA a KUBA

Zpráva o jednání výboru SIK Praha ve 2. pololetí 2018

Pravidelné výborové schůze se ve 2. pololetí 2018 konaly ve středu před měsíční besedou v KD Gong.

Výbor vyhodnotil akce, které proběhly v 2. pololetí 2018:

- setkání Krúžků 9. - 10. 9. 2018 v Modré a okolí, organizoval SK Bratislava. Z Prahy nás přijelo 36. Povedené setkání. Bohatý program / prohlídka města, návštěva Muzea Ignáce Bizmajera, prohlídka hradu Červený Kámen a další /,
- 28.7. 2018 Slavnosti bratrství Čechů a Slováků na Velké Javořině, mužské sbory SIK Praha, Brno, Bratislava a Kunovice v rámci programu společně zazpívaly.
- soustředění chasy ve dnech 23.- 25.7. 2018 v Hluku,
- zájezd do Chorvatska na folklorní festival ve dnech 2.- 6. 8.2018,
- 9. 8. 20. ročník Trojského vinobraní – Trojský zámek,
- setkání k 20. výročí založení mladé chasy 13.10.2018 KD Bílá Hora,
- setkání lidových muzik 10.11.2018 Městská knihovna v Praze,
- účast našeho Krúžku na slavnostním

večeru ke 110. výročí založení SIK Brno,

- 14. 11. 2018 beseda spojena s členskou schůzí :
starosta Petr Smetana zhodnotil činnosti Krúžku za období roků 2017 až 2018. Na vlastní žádost rezignoval na funkci člena výboru a místostarosty M. Říha, na uvolněné místo byl navržen J. Šenk, Tomáš Sláma byl navržen do funkce místostarosty.
Složení výboru: Petr Smetana - starosta Tomáš Sláma - místostarosta Helena Šalová, Ondra Sameš a Josef Šenk - členové
- Vánoční beseda 12.12.2018 KD Gong,
- výbor navrhl a odsouhlasil plán akcí na 1. pololetí roku 2019,
- průběžně je projednáván program besed, aktualizace adresáře členů,
- ve 2. pololetí byly do evidence zařazeny 4 členky chasy: Kovářová Magdalena, Machajdíkova Alena, Majkusová Marie, Burešová Eva,
- vyřazeno bylo 9 členů. Z toho 5 úmrtí – Novotná Eliška, Němeček Oldřich, Bušík František, Janoušková Zdena, Černý Pavel. Stav členů k 30.11.2018 - 229,
- nejstarší členové Krúžku jsou: Adamec Bohumír (90), Drhlík Alois (90), národní umělkyně Libuše Domanin-

- ská (94), Procházková Anička (90), Radová Magda (90), Dřínek Vladimír (90), Viktorin Rostislav (91), Šislerová Alena (90), Neumann Leo (88),
- nejmladší členkou nadále zůstává Anička Jagošová (22),
 - výbor děkuje všem členům, kteří svou účastí na besedách a dalších akcích, podpořili činnost Krúžku a všem těm,

kterí ročním členským příspěvkem přispěli na provoz Krúžku.

- Dále děkuje muzikám, sborům, chasě za jejich vystupování na akcích pro veřejnost i na měsíčních besedách

Výbor přeje všem krúžkařům radostný vstup do roku 2019.

HELENA ŠÁLOVÁ

Besedy SKK

červen 2018 – listopad 2018

Místem setkávání se na pravidelných besedách byl i v tomto období KD Gong ve Vysočanech. Termínem byly druhé středy v měsíci s výjimkou září. Probíhaly od 19 do 23 hodin. Výjimkou byla listopadová beseda, která byla na přání chasy prodloužena do 24. hodiny.

Datum	Průběh a program besedy	Účast
13.6.2018	CM Martina Sochora – Informace z jednání výboru 13.6.2018, – účast na setkání Krúžků v Modré 9.-10.9.2018 upřesňující informace pro členy zájezdu, – informace o prázdninových folklorních akcích na Slovácku, – distribuce Vědomosti č. 57, – v závěru besedy jsme popřáli všem členům pěknou slunnou dovolenou a v dobré náladě a zpěvem jsme na 3 měsíce opouštěli KD Gong.	90
19.9.2018	CM Žandár – přivítání členů na první poprázdninové besedě, – informace o akcích, které proběhly v průběhu prázdnin: 29.7.2018 Slavnosti bratrství Čechů a Slováků na Velké Javořině, 2.-6.8.2018 zájezd SK na Folklorní festival v Chorvatsku, 23.-25.7.2018 soustředění chasy v Hluku, – informace o plánovaných akcích do konce roku 2018.	105

10.10.2018

CM Martina Sochora

95

- informace z jednání výboru 10.10.2018,
- zájezd do Brna na slavnostní koncert k 110. výročí založení SIK,
- popřáli jsme Aleně Šislerové (90), která patří k nejstarším členům našeho Krúžku. Další jubilantkou byla Josefka Jordánová (75),
- veselá zábava o kterou se postarala muzika i jubilantky.

14.11.2018

CM Žandár

120

- členská schůze: řízením schůze pověřen ČS Ondřej Blaha
- zprávu o činnosti od prosince 2016 přednesl Petr Smetana
 - doplnění výboru o Josefa Šenka na místo M. Říhy, který rezignoval, do funkce místostarosty Tomáš Sláma. Přednesena zpráva Kontrolní komise - v zastoupení I. Pauknerové přednesl M. Kučerka. Členský, roční příspěvek ve výši 200,- Kč/ člen/rok. Všechny návrhy a zprávu Kontrolní komise ČS schválila.
 - organizační pokyny k výjezdu na oslavu 110. výročí SIK v Brně,
 - oslava jubilanta Romana Jagoše (50). Sólo a pozvedání oslavence
 - pozvání na Kateřinské hody ve formě předhodové zábavy a tím i představení se stárka Jakuba Švorby a stárky Barbory Hubáčkové

HELENA ŠÁLOVÁ

Přehled akcí

červen 2018 až listopad 2018

DATUM	AKCE	MÍSTO
9. a 10. 6. 2018	Setkání Slováckých Krúžků (pořádal SIK Bratislava a Skalica) – autobus	Modrá u Bratislavy
13. 6. 2018	Roztancené Spektrum CM M. Sochora, ŽS, MS, chasa	DDM Praha 8, Karlín
22.7.–25.7. 2018	Letní soustředění chasy	Sportovní hala Hluk
29. 7. 2018	Slavnosti bratrství Čechů a Slováků pětičlenná delegace MS – vystoupení v krojích spolu s bratrskými SIK. Věnováno stému výročí vzniku ČSR.	Velká Javorina
1. 8. – 6. 8. 2018	Mezinárodní folklorní festival CM M. Sochora, chasa, část MS i ŽS	PODRAVSKI PODGAJCI Chorvatsko
8. 9. 2018	Tradiční trojské vinobraní CM M. Sochora, chasa, MS, ŽS	Trojský zámek Praha 7
13. 10. 2018	Setkání u příležitosti 20. výročí vzniku „Mladé chasy“	KD Bílá Hora
10. 11. 2018	XXXV. Setkání lidových muzik CM M. Sochora, MS	Městská knihovna, Mariánské náměstí 1, Praha 1
14. 11. 2018	Členská schůze SIK v Praze	KD Gong, Praha 9
17. 11. 2018	Kateřinské hody SIK v Praze	KD Gong, Praha 9
24. 11. 2018	Výročí 110. let založení SIK v Brně Autobusový zájezd	KD Rubín, Brno Žabovřesky

Setkání slováckých Krúžků v Modré

Probírám se více než stovkou fotografií, které jsem v průběhu setkání nafotil a tím si připomínám, co jsme tentokrát, tj. 9. a 10. června prožili a viděli. Mám rád tato setkávání, zejména ta organizovaná spřátelenými SIK – člověk bez funkcí nemá žádné povinnosti a může se naplno věnovat připravenému programu a přátelům, prostě si užívat. To letošní setkání organizovali kamarádi ze Slováckého krúžku a Skaličanů z Bratislavy a směřovali je do oblasti Malých Karpat, malokarpatského vinohradnického regionu.

Z naší strany se péče o nás všechny, tj. skoro čtyřicetku účastníků ujal nezdočná Helena Šalová. I když jsme nijak moc nezlobili, měla plné ruce práce a hlavu starostí. Do sluncem rozpálené Modré jsme dorazili vcelku načas. Dočasnou základnou, kde jsme byli ubytováni, stravováni, i kde se odehrávalo večerní setkání, nám byl internát vinařského učiliště na okraji města. Ubytování a stravování mnohým z nás evokovalo vzpomínky na studentská léta.

Pořádající kamarádi nám nabídli jako obvykle pečlivě připravený program na celou dobu pobytu a jak je jejich zvykem zavedli nás do dalšího ze zajímavých regionů Jihozápadního Slovenska. Počasí nám přálo až moc – teplo dusno. Příjezd přes Bratislavu oživil vzpomínky na zde strávená léta.

Čas do večerního programu jsme trávili, s ohledem na kapacitu jednotlivých atrakcí, které nám pozorní hostitelé připravili, více méně každý z partnerských Krúžků samostatně s doprovodem Bratislavanů, občas i výkladem organizátorů k věci, či památce.

Modrá sama je zajímavé ospalé maloměsto s šenky (v tu dobu i Jožkou Šenkem) plnými lidí a širokou nabídkou poznání. Hlavní ulici vévodí impozantní sousoší L. Štúra. Muzeum Ignáce Bizmajera se prezentuje zejména keramikou, převážně figurální tvorbou s výjevy ze života z celého Slovenska — úžasné figurky a cihlářskou expozicí. Historický

exkurz nám poskytla farářka slovenského evangelického kostela ve kterém je zajímavá expozice věnovaná historii místního sirotčince (raritou je též těsně vedle postavený, téměř totožný kostel německý). Po prohlídce kostela není třeba pospíchat. Byl ponechán prostor pro posezení (u kávy, piva, zmrzliny) a při tom sledování života maloměsta s hlavní atrakcí, zrovna probíhající svatbou. Příjemné vyplnění času do návštěvy provozovny vinařské školy a pokořování několika, vesměs dobrých vzorků. Loučíme se písničkou a očekáváním dalšího programu.

Hlavní, tj. večerní program se odbyval po 18 hodině v jídelně učiliště, ve kterém jsme byli všichni ubytováni. Bylo to jak praktické, stejně tak příjemné. Bratislavský richtár Peťa Fajkus známý svým étosem nezklamal ani tentokrát. Besedu zahájil citlivě. Obsáhlu básni „Písané na sude“ známého slovenského básníka Jána Smreka (vlastním jménem Čietek), který byl – jaká to náhoda, chovancem evangelického sirotčince v Modré a další – od jeho narození uplyne letos právě 120 let. Pro ilustraci krátká ukázka:

*„Viem, víno musíš zbožne piť,
(ako božk od svätice)
a nesmieš si ho pomýliť
so sudom kapustnice.
Keď to vieš, budeš dlho žiť
a ženy, krásavice,
budú si v tebe chlapa ctíť,
zvlášť keď sú lichotnice.“*

Následovaly obvyklé zdravice. Naši přednesl Mirek Říha. Moc se mi líbilo, že Brňáci vsadili na mládí. Se zdravici

vystoupil jejich první stárek se svou partnerkou. Vyrovnali se s úkolem příjemně, dobře, neformálně. Následovala obvyklá neřízená zábava. Společné zpívání s občasným tancem za doprovodu cimbálových muzik Bratislavanů a naší, téměř úplné CM Martina Sochora. Bylo dobře, že naše muzika hrála takto početná. Hrála obětavě, dobře a s chutí. Hrálo se údajně až do dvou do rána.

Nedělní ráno někteří „stateční“ zahájili opět se skleničkou dobrého bílého v ruce. Následoval přejezd do areálu hradu Červený Kameň – málokdo z nás čekal něco tak impozantního. Před prohlídkou se zvládlo i společné fotografování a dojemné loučení. Na prohlídku jsme šli jako první a po prohlídce už měla bezprostředně následovat cesta domů. To jsme ještě netušili, že budeme řešit cizí zavazadlo a přihlížet cyklistickému závodu. Vše se zvládlo.

Po přejezdu na Moravu následoval dobrý oběd a vcelku klidná cesta domů. Že by konečně zapršelo? Přes všechny peripetie jsme nakonec byli doma dříve než místní i Brňáci, kteří hledali svého „ztraceného“ poutníka.

Na závěr: Upřímné poděkování obětavým organizátorům – opět byli skvělí. I když vím komu, nemám odvahu jmenovat – neznám pozadí. Výrazným pozitivem byl i podíl naší CM na společné zábavě. Co mě chybělo - část „obvyklých“ tváří těchto setkání - chyběly ve všech delegacích SIK. Nepátral jsem po příčinách. Jednou z nich je možná i přirozená generační obměna.

BRUNO VOGNIČ

Ohlédnutí za folklorním festivalem „Setkání národů“ Podgajci Podravski Chorvatsko

Je říjen. Děti si hrají na pískovišti, já nasávám teplo krásných podzimních dnů a v myšlenkách se vracím do léta. Trochu pod tíhou povinnosti, protože jsem slíbila, že napíšu článek o festivalu, ale rovnou bez mučení přiznávám, že na festival často vzpomínám.

Po osmi letech, co nejsem aktivní v Mladé chasě Slováckého krúžku, jsem se ocitla s partou lidí v autobusu směr Chorvatsko – Podgajci Podravski, kde potkávám známé, ale i pro mě nové tváře. O festivalu jsem si nic moc nezjišťovala, a právě o to víc jsem natěšená a ještě k tomu po 8 letech sama bez dětí! O tom, že v autobuse se zpívá, hraje, pije, psát asi nemusím. Mou dobrou náladu ještě umocňuje představa, jak asi velký bude festival – třeba jako MFF Strážnice nebo jako Hornácké...?

Jaké je mé překvapení, když se ocitáme v malé vesničce a jsme ubytovaní v místní škole. V první chvíli si říkám, oni nás asi na ten festival někam budou převážet, ale pak se dozvídám, že festival bude v této vesničce. Již po první oficiální účasti na místní vernisáži je mně jasné, že žádné davy desetitisíců diváků zde nebudou. Mezi oficiálními aktivitami, které nás čekaly, byly např. prohlídka nového a starého

Osijeku, koupání, vystoupení v restauraci, účast při bohoslužbě v místním kostele, sobotní festival apod.

Myslím, že právě proto, že byl festival malinký a probíhal především pro místní obyvatele a obyvatele okolních vesnic, kteří se snaží touto cestou zachovávat tradici, jsme měli čas trávit hodně času společně. Vytvořilo se úžasné společenství, atmosféra, skvělá družba s místními, která vyvrcholila v sobotní večer společnou večeří a zpíváním do ranních hodin a následně nedělním piknikem. Nikdo z nás nebyl ve stresu z vystoupení, z programu, a právě proto se mohlo každý večer tančit a zpívat a do ranních hodin se mohly školou nést zvuky kytary Davida J. Hendrixe. Domnívám se, že právě to, že jsme nakonec byli v malé vesnici, společně v jedné tělocvičně, kde už od začátku o nás bylo postaráno s domácí péčí místních obyvatel, mohlo vytvořit takto jedinečnou atmosféru a ve mně to opravdu zanechalo hluboké vzpomínky a upřímně jsem za takto krásný výlet ráda. Jsem ráda, že jsem poznala partu skvělých mladých lidí, které nespojuje jen tanec a hudba, ale je mezi nimi radost a přátelství. A i když vím, že vše není jen takto „sluníčkové“ a organizace naší cesty stála nemalé úsilí, festival v Chorvatsku pro mě jednoznačně ve všech ohledech „sluníčkový“ byl.

ALČA VACKOVÁ

Javorina – chlapci

Javorina 2018

I tato písnička (i když mimo program) zazněla v rámci letošních, v pořadí již XXVI. Slavností bratrství Čechů a Slováků na Velké Javorině. Letos umocněno vzpomínkou stého výročí vzniku Československé republiky.

Měl jsem tu čest být součástí naší malé delegace, která byla, mimo jiné, i připomenutím památného prvního setkání Slovákých krúžků na Javorině (dále Setkání) v roce 1923.

Myšlenka Setkání a společného vystoupení na něm zrála a utvářela se do konečné podoby už někdy od počátku roku. Hlavními hybateli byli odpovědní členové bratrských SIK v Bratislavě a Brně, kteří myšlenkou infikovali spolupředatele Setkání Kuno vjany. Konečná podoba společného podniku krystalizovala až do posledních dnů před akcí samou. Nakonec ji dostala až při odpolední secvičné čtyř mužských sborů pod vysílačem na vrcholu Javoriny, zhruba 1,5 hodiny před společným

vystoupením zařazeným do programu pod názvem „Společné zpívání“.

Organizací naší účasti se ujal Mirek Říha. Neměl to vůbec jednoduché. Vše se domlouvalo prostřednictvím internetové komunikace a za neustálých změn. Řada potencionálních účastníků se omluvila. Šetřila síly na bezprostředně navazující MFF v Chorvatsku. K tomu dovolené, úmorná vedra, rodinné závazky... Počet účastníků, ale i repertoár se domlouval až do poslední chvíle a předpověď počasí – vražedná – pokračující výheň - teploty hodně nad 30 °C.

Nakonec jsme 29. července od polikliniky na Budějovické vyrazili před osmou ve čtyřech: Mirkové Říha a Kučerka, Jenda Polomský a já, s tím, že se na místo samostatně dopraví Richard Panáček. V záloze jsme měli ještě Ondru Sameše, který byl ochoten v případě potřeby operativně dorazit ze Strážnice. Celou cestu odřídil v pohodě Mirek Říha. Jel až tak

svižně, že jsme se už krátce po dvanácté vítali na místě s čerstvě přibývšími Brňáky. Následně i s chlapy z Bratislavy a Kunovic, kteří v tu dobu už měli za sebou úvodní dopolední program včetně vystoupení u pamětního kamene i na jevišti. Pomyslně smekám před nejstarší částí slovenské delegace ve věku nad 85 let, mezi nimi téměř 87letý Miro Nemeč nejstarší z aktivních účastníků, kteří jsou čiperní i v těchto vedrech.

Na jednu odpoledne (opět změna) byla upřesněna první a konečná společná zkouška sborů před vystoupením. Začala vítáním se zbytkem delegací – jak je zvykem bezprostředně, srdečně. Našel se i Richard – jsme kompletní. Zkouška byla docela náročná, protože v tomto složení, s tímto repertoárem a hudebním doprovodem (nezdolný Bratislavan 85letý Vlado Petrat - harmonika, brněnský Pepa Pokorný - housle) dosud nesetkali. I když byly na programu notoricky známé písničky, každý je známe

trochu jinak. Jak ve slovech, frázování, rytmicky i melodicky. (Nejobtížněji jsme shodu hledali u „Od Prešpurka k Dunaju“). Bylo třeba nacvičit nástupy i přehrávky hudebníků... Z výše uvedeného je zřejmé, že zkouška byla pod vedením kunovského principála Pavla Bartošika poměrně dlouhá, než konečně zaznělo: „Je to výborné končíme“. V průběhu nácviku volá obětavý (po absolvované svatbě jistě unavený) Ondra: „Je mě potřeba? Jestliže ano, do hodiny jsem na místě“. „Ondro, je nás kolem čtyřiceti, zvládneme to“. Čas do vlastního vystoupení trávíme prohlídkou a fotografováním se u symbolického kamene na vrcholku (dnes dekorovaného vládními delegacemi), pozpěvováním, přihlížením programu, postáváním s přáteli a nakonec převlékáním do krojů. (Podivujeme se nad tím, že se vrchol Javoriny stává i rozptylovou loukou popela zemřelých).

Pořadatelé asi vědomě zařadili v programu bezprostředně před nás nestárnoucí a divácky vděčné sourozence Ulrychovy s jejich „Javorý“. Díky nim byla louka před pódiem

i v tuto pokročilou dobu velice slušně zaplněna. Lidi neodcházeli ani po Ulrychovcích. Bylo fajn, že nebudeme vystupovat sami pro sebe a naše nejbližší.

Konferenciérky nás hezky a správně uvedly i s připomenutím, že pro partnerské SIK z Bratislavy, Brna a Prahy se jedná o 95. výročí prvního setkání na tomto magickém místě, což bylo přijato s uznalým potleskem.

Vystoupení samo uteklo jak voda. Ostudu jsme neudělali a chyby nám publikum zjevně odpustilo. Vesměs zpívalo s chutí spolu s námi: „Teče voda teče, cez veľický majír“, „Ach synku, synku“, „Od Prešpurka k Dunaju“, „Keď sme precházali“, „Teče voda, z pod Záhora“, „Při Trenčanskej bráně“, -neodcházelo. Došlo i na nenacvičený přídavek v podobě rozlučkové „S pánem Bohem idem od Vás“.

Společná fota, loučení, převlékání do civilu a cesta domů. Po cestě, stejně jako cestou na místo, jsme doplňovali svoje poznání o krůžkařích, kolem jejichž míst původu jsme projížděli. Cesta pěkně uběhla, a tak jsme kolem desáté byli opět

na parkovišti, kde jsme před 14 hodinami startovali.

Rekapitulace – Stálo to za to? Neděle v háji. Devět (pro některé 11) hodin na cestě, kolem 15 minut vystoupení, propocené kroje... Určitě stálo. Vložili jsme další ze střípků do mozaiky, která tvoří historii našeho SIK. Užili si atmosféru akce, která rozhodně nečpí formálností. Setkali se a účinkovali s letitými i nově objevenými přáteli a vedle toho, i když se známe desítky let, jsme se i víc vzájemně poznali. Člověk si potvrdil, že kamarádství, úcta k tradici, svornost, daný slib nejsou ani dnes pro řadu lidí prázdnými pojmy.

PS: Na zářijové besedě jsem byl vyzván k referování o tomto podniku. Po skočení za mnou přišla paní Libuše Janečková původem z Uherského Hradiště se sdělením, že pamětního prvního setkání se zúčastnil i její tatínek pan Vojtěch Matalík, člen První Komenického župy Sokola. Přidala informaci, že účastníci tehdy na památku setkání vysadili lípu. Kruh se uzavřel – vědět to, určitě by jsme se po lípě sháněli.

BRUNO VOGNIČ

Chasa oslavila dvacetileté výročí

Člověk si často neuvědomuje, jak ten čas utíká. A pak se najednou zastaví a zjistí, že dvacet let uteklo jako voda. Pravdou je, že se ukazovaly některé varovné signály – jako např. přibývající kila na váze a horší ohebnost všech končetin, přesto je pravda, že když mi Vláda jen tak mezi řečí letos na jaře připomněl, že je to už deset let od doby, kdy jsme slavili na Vinohradech

výročí chasy a tedy dvacet let od doby, kdy chasa vůbec vznikla, byla jsem hodně překvapená.

Ale nedalo se nic dělat, historie nelže a data v kalendáři hovořila jasně... Začali jsme tedy pozvolna přemýšlet, jak tohle pěkné kulaté výročí oslavit. Podařilo se najít vhodný termín, věřím, že říjnová třináctka žádnou smůlu nepřinesla. Najít vhodné místo bylo ještě trochu složitější – podmínkou byl samozřejmě dostatečně velký sál, taneční parket a taky trocha soukromí. Volba tedy nakonec padla na Kulturáček na Bílé Hoře. Místo sice trochu

Co s sebou: Dobrou náladu a veselou mysl, jinak nějaké víno (případně jiné pitivo) a křídlné něco na zub.

V kulturním domě je bar s drobnými pochutinami a nápoji, ale pravděpodobně zavře již ve 22 hod. Zajištěn je taneční sál, pro dobrou náladu, k tanci, zpěvu i poslechu zahraje ČM M. Sochora a ČM Žandár.

„Jsme jen o pár let starší, ale mnohé již pamatujeme...“

A tak přišel ten správný čas připomenout si

20. výročí založení MLADÉ CHASY SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE.

Přijď tedy oprášit stará přátelství, zavzpomínat na hezké akce, dát si skleničku s kamarády, zazpívat si, zatancovat a užít si báječný večer!

Kdy: 13. října 2018, od 18 hod.

Kde: Kulturní dům Bílá Hora, Ke Kulturnímu domu 14, Praha 6 - Řepy

*P. S. Budeme rádi, pokud pozvánku rozšíříš mezi další bývalé členy chasy ©
Dotazy rádi zodpovíme na tel. 720 261 430 (Vláda) nebo 606 891 057 (Radka)
Svou účast prosím, potvrdi na e-mail: chasa20@seznam.cz*

na konci světa, ale věřím, že splnilo všechny parametry pro příjemné setkání. Zbývalo tedy jen najít spoustu kontaktů a vzpomenout si na spoustu lidí, kteří chasou za tu dlouhou dobu prošli. Což asi bylo úplně nejnáročnější a velký dík zejména Vláďovi a Ondrovi za tohle hledání a rozesílání. Ale povedlo se...

Nastal večer 13. října a my jsme se tak trochu posunuli v čase. Aspoň já jsem měla ten pocit. Sešli jsme se v sestavě, která byla vlastně dávnou historií. S trochou nostalgie jsem si uvědomila, kolik času už uplynulo od našich prvních zkoušek, od prvních soustředění, od prvních zájezdů. Také věk našich ratolestí byl již alarmující. Pozitivní výjimkou v této bilanci byla Majka, která všechny překvapila kulatícím se bříškem a očekáváním dalšího potomka. Takže hurá, na dětské vánoční koledování se nám chystá nová krev. Na druhou stranu při tancování a zpívání bylo jasné, že jsme to rozhodně nezapomněli a roky tancování, zpívání a vůbec „chasování“ v nás všech zůstaly a určitě už zůstanou napořád.

Zpestřením večera byla také soutěž družstev, kterou připravila Mirka. Díky zapeklitým otázkám přinutila všechny přítomné zavzpomínat na akce dávnou minulé, dokonce jsme se snažili sestavit seznam stárků a stárek v chronologickém pořadí. To se asi úplně nepodařilo.

Samozřejmě se také děkovalo, zejména všem vedoucím, kteří za těch dvacet

let chasou prošli. ale nevadí. I já tedy posílám své díky Tomášovi, Martinovi, Ondrovi a Vláďovi. A posledně jmenovanému zejména přeji ještě pevné nervy a nadšení pro další vedení chasy, protože co si budeme povídat, tahle úloha vůbec není jednoduchá. A celé současné mladé chasy přeji, aby si užívala nejen chvíle tancování a zkoušek, ale i ty, které jsou zejména o kamarádství, společném nadšení, zapálení a zážitcích. Věřte, je fajn se po dvaceti letech ohlédnout a říct si – bylo to krásné, bylo to super a jsem ráda, že ještě pořád můžu do Krúžku přijít a potkat tam skvělé lidi.

A úplně na samý konec ještě musím poděkovat muzice Žandár, která nám po celý večer výborně hrála a starala se o naši zábavu. Škoda jen, že kmenová muzika Krúžku na oslavu těch pěkných kulatin nedorazila.

Takže, přátelé – doufám, že se na dalším „kulatém“ setkání zase potkáme a moc děkuji všem, kteří se podíleli na organizaci celého večera!

RADKA SÁLUSOVÁ

Trojské vinobraní

po dvacáté

Tradiční slavnosti dobrého vína a burčáku letos opravdu zaznamenaly již dvacátý ročník.

Ale nejsou to jenom ochutnávky prvních burčáků a pěkných vín, ale na vinobraní v Troji byl i bohatý kulturní program - v zahradě, jižní scéně i na scéně severní. Hodně programů bylo určeno dětem, nechyběli šermíři atp.

K trojskému vinobraní nerozlučně patří i vystoupení pražského Slováckého krúžku, kterému patřila od 14. hodin severní scéna. Krúžek uvítal na scéně emeritní starosta městské části Oldřich Adámek - jeden ze tří bývalých ragbistů pražské Slavie vedle Ivo Kulta a Dušana Macháčka, kteří přišli na nápad uskutečnit v Troji vinobraní. Od nápadu u sklenky v této sestavě nebylo daleko k realizaci a tak se před dvaceti lety uskutečnilo první vinobraní v Praze. Nápad se tak zalíbil, že jsou dnes v Praze vinobraní i tam, kde vinice nikdy nebyly, ale to vůbec nevádí - dobrých vinařů, kteří mají co nabídnout, je stále dost.

Program vystoupení Krúžek poctivě nacvičoval a tak není divu, že jeho vystoupení bylo mnohokrátě odměněno potleskem, sólisté dokonce potleskem takřkajíc déletrvajícím!

Primoval Martin Sochor, autorkou scénáře byla Soňa Plzáková (roz. Kultová).

Obdobně jako Moravský ples má i Trojské vinobraní své tradiční schéma. O přestávce mezi vystoupeními muzika i se sborem zpěváků už tradičně obcházejí jednotlivé vinařské stánky na severní straně, kde zahrají a zazpívají a velmi často se k nim přidávají i sami návštěvníci.

Letos akci přálo i počasí, tak kroje ani nástroje netrpěly na dešti a zpěváci vydrželi i bez svařáku či grogu.

JITKA a DUŠAN MACHÁČKOVI

XIV. setkání dětských lidových muzik

9. listopadu 2018

Salesiánské divadlo, Praha 8 - Kobylisy

XXXV. setkání lidových muzik

10. listopadu 2018

Městská knihovna Praha, Praha 1

„Od kolébky po hrob“

Ani v listopadu neumlkají lidové písničky a muzika. K pravidelným podzimním akcím, které se pořádají již 35 let, patří pražský hudební festival „**Setkání lidových muzik**“. A protože máme skvělých muzikantů a zpěváků požehnaně, a to i mezi mladou generací, koná se festival po dva dny: v pátek 9. listopadu Setkání dětských lidových muzik v Salesiánském divadle v Praze Kobylisích a v sobotu 10. listopadu Setkání dospělých muzik v Městské knihovně Praha na Mariánském náměstí 1.

Lidových písniček nám zanechali naši předkové nepřeborné množství, a tak se muzicíruje a zpívá každým rokem na jiné téma. Pro letošek bylo vybráno téma

„Od kolébky po hrob!“. Společně se podíváme jak, kde a čím se v některých regionech a v určité časové životní ose dovádělo při různých životných událostech. Dovíme se, jak jsme bavili,

zpívali, vzpomínali, či řešili životní peripetie. Jak si zpívali rusínští paribci (mládenčí) na východním Slovensku, Myjavské děvčata ze slovenského kopaničářského regionu, nebo chlapi na Slovácku, ogaři na Valašsku, anebo starší generace v jihozápadních a středních Čechách se dovíte, když navštívíte Setkání lidových muzik.

V Městské knihovně, budou vyhrávat, zpívat a tančit: CM Trnka, DFS Kytice, Gaudeamus, Kantar, Malá česká muzika Jiřího Pospíšila, Manželé Pitterovi, Slováký krúžek v Praze a Šarvanci. V Salesiánském divadle uslyšíte a uvidíte: Hájíček, Količek, Kytičku z Prahy, Lísťeček z Nového Strašecí, Ladův národopisný soubor z Hrusic, Mladou hudeckou a Modřelec také z Prahy. Na festivalu uvítáme známou **Folkloricu Musicu** z Velké nad Veličkou se svým svérázným hudebním a pěveckým projevem z Hornácka. Festival tradičně zakončí „**Kasací lidová zábava**“ ve foyeru Městské knihovny, kde se vystřídají dospělé muziky, které zahrají písničky podle přání k poslechu, zpěvu i tanci.

Setkání lidových muzik pořádá Dětský folklorní soubor Kytice, z.s. ve spolupráci s Městskou knihovnou Praha 1 a Salesiánským divadlem, za finančního příspěví, MČ Praha 18 a MČ Praha 1. Festival se koná pod záštitou ÚMČ Praha 18 a ÚMČ Praha 1.

Hlavním mediálním partnerem letoš-

ního Setkání lidových music je Rádio Proglas.

Významným partnerem je také Ochranný svaz autorů a TG TISK s.r.o. Lanškroun.

PRAHA: 7.11.2018

JOZEF HARČARIK
ředitel festivalu

Účast, a to aktivní, si náš SIK ujít nenechal ani letos. Za doprovodu CM Martina Sochora vedeneho tentokrát Kačkou Kačalovou se předvedly se svými pásmý písní devítičlenný ženský a šestnáctičlenný mužský sbor. Citlivě vybraný repertoár Soňou Plzákovou vhodně zapadl do programu. Skvělí byli sólisti, stejně jako oba sbory. Zaslouženou, silně

aplaudovanou tečku přednesl nestárnoucí 87letý Karel Medek.

Letošní ročník se nám moc líbil, všechny soubory byly zajímavé, vyhrané a přesvědčivé. Nás zaujaly obzvláště vystoupení uskupení Gaudeamus VŠE –zejména pak citlivě přednesené sólové výstupy dvou zpěvaček umocněné projevy těla. Byly natolik přesvědčivé, že jim šlo věřit,

že zpívají o svém osobním zážitku, že cítí, co zpívají.

Oproti minulým loučením souborů s diváky zazněly ze všech hrdel navíc k písni „Na rozloučení“ i Masarykova „Ach synku, synku“ a celá československá hymna. Lepší tečku si v roce stého výročí vzniku republiky těžko představit.

MANŽELÉ VOGNIČOVI

Ta slovácká chasa

Jste-li na Slovácku členem chasy, předpokládá se, že Vám je něco kolem dvaceti až pětadvaceti, jste svobodní, podílíte se na kulturním dění v obci (především na přípravě a průběhu hodů) a uvědomujete si nevyhnutelný fakt, že až se oženíte nebo vdáte, vyměníte kroj, seberou Vám kosárky, nebo budete začepená a přestanete být automaticky členem chasy. Tak to funguje na Slovácku, ale ne na detašovaném pracovišti Slovácka, v Krúžku v Praze. Členem Chasy může být každý, kdo má chuť naučit se slovácké tance a písničky, umí alespoň začátečnicky pít (vyšší kvalifikaci získává dalším pobytem v Chase) a nebojí se obléct do kroje a vystoupit

na prkna, co znamenají svět. (Osobně si myslím, že daleko významnější prkna pro Moravského Slováka jsou ta, co v podobě sudu drží ve svém nitru nejčastěji pět až pětadvacet litrů kvalitního vína).

Takových aktivních členů má Chasa stabilně kolem dvaceti. Věkové minimum i maximum je různé, výchozí taneční znalosti také, ale nadšení obrovské. I díky tomu se každý čtvrtek v Karlínském Spektru odbývá zkouška. Tíhu vedení Chasy na sebe vzal v poslední době Vláda Ulčar. Při telefonickém rozhovoru, kdy mě oslovil, abych napsala o Chase, jsme se domluvili, že psychologický rozbor osobnosti vedoucího se všemi klady necháme na samostatné speciální vydání Vědomosti. A proto pouze konstatuji fakt, že Vláda je hodný, chápavý a všemi oblíbený a upřímně se na něho vždy ve čtvrtek těšíme. Nejraději ho máme,

když stojíme v řadě a ve snaze vypilovat hladké a obkročákové točení nebo skočnou polku se potácíme, a to zcela střízliví (!), na druhou stranu tanečního sálu. Tam ti již lépe zorientovaní v prostoru odchyťávají ty, jenž se s vypětím všech sil dostali na druhou stranu parodii na příslušný krok.

Největší událostí Chasy bývá tradičně soustředění. To letošní proběhlo v Hluku, a protože probíhaly urputné přípravy na zájezd do Chorvatska, bylo opravdu náročné. Proto mnozí z nás ocenili koupaliště, které bylo nejen nedaleké, ale kolem poledne, kdy byla vyhlášená pauza, i poměrně prázdné. Příjemné bylo setkání na jedno odpoledne s Peťou Práškem. Ten pomohl dovysvětlit a dopilovat lhotácké. Následný zájezd do Chorvatska už byl příjemnou odměnou za tanečně našlapané soustředění. Očití svědkové zájezdu se ale nemohou rozhodnout, zda se potili víc během hlucké secvičné, nebo pod chorvatským nebem s neuvěřitelnou vlhkostí vzduchu. Vedle zájezdu do zahraničí, který byl po delší odluce příjemným zpestřením roku, se ale Chasa tradičně představila

na Moravském plese. Je potřeba říct, že někteří tanečníci a tanečnice se také velkou měrou podílí na organizační stránce plesu především v den jeho konání. Stejně je to s koštem vína, kde se netančí, ale prohlubují se zde znalosti jako otevíráni co největšího počtu láhví ve značně krátké době a zúročuje trénink „ochutnej co nejvíce a jdi co nejrovněji.“ Další velkou akcí Chasy je Trojské vinobraní. Je to poměrně náročný maraton, kdy tanečníci Chasy baví publikum a předvádí všechny tance ze Slovácka, které má Krúžek v repertoáru. A to od dvou hodin odpoledne do sedmi večer. Hody už jsou tradičně v režii Chasy, z níž také pochází stárkovský pár. Všechny tyto události letos absolvovala Chasa se ctí. A nejen ty. Výprava na ples brněnského Krúžku byla také velmi úspěšná.

Nezbývá, než si popřát další pěkné akce a vystoupení, dostatek energie a nadšení pro to naučit se něco nového a především dost štěstí na nové členky a jak to tak bývá především členy, kterých není nikdy dost.

ANIČKA JAGOŠOVÁ

Husy

Jak člověk stárne, vzpomíná na dětství, ať dyž to nebyla žádná idylka, ale plno povinností. Pomáhali sme rodičom při práci na poli, ale našú povinnosťú byla tráva. Od mala sme chodili slépkám na kuřácku,

králíkom na pampelišky, prasatom truska-vec a lebedu. Věděli sme, co má keré zvířa rádo, enem koza zežrala všecko. Ale naša hlavní starosť byly husy. Enom co sa vyléhlly húsátka, už sme ich vynášali v koši na travičku, aby sa naučily pást. Potom sme ich hónili na mez na trávu.

Naše prázdniny – to nebylo žádné vyspávání, ba naopak, vyhánat husy na pastvu sa moselo už po pátej hodině, lebo jak začalo pálit slunko, už sa nechcely pást. Na poledně sme ich hnali do struhy, aby sa opraly ve vodě a navečer až přešla horúčava zas na pastvu.

Najlepší to bylo ve žna. To sme hónili husy napásat na posečené obilné pola. Dyž byli ešče sedláci, pásli sme na úzkých polách, a to sme sa nalétali za husama, lebo ty potvory lézly dycky kam neměly – hned byly v mandelech, hned vedle v turkyni, hned v neposečeném poli. Dyž sedlák nechcěl aby sa napásalo na jeho poli, zarazil na kraj „týčku“ – kolík s navázanou hrstí obilí a to bylo svaté, nikoho nenapadlo tam íť pást. Ale dyž začalo JZD, to byl ráj. Široké pole, když bylo obilé polehlé, samovaz to nevzál, tož byly brázdy plné klásků. Sešlo se nás tam půl dědiny, o husy sme sa moc nestarali a mohli sme sa aj hrát. Pékli sme si erteple nebo turkyňové klásky.

Udělali sme si ve strnisku „rajčurňu“ (*rajčurňa jízdar-na; neupravené místo, nepořádek - pozn. redakce*) ať sme si tam čtli knížky. Jednú tam kdosi doněsl „Strýčka Plevu“ a to sme sa nasmíli. Ale chyba byla, dyž sa husy napás-

ly a nekterú napadlo zvihnút hlavu a zagágat. Husy ničím nezastavíš. Psovi hodíš kus točěňáku a je potichu, ale husy né. Šak nadarmo v Římě nehlědaly Kapitol. Ostatní husy sa hned přidaly, zamávaly křídla, pomíchaly sa a neščasní pasáčci měli co dělat, aby ten krděl rozdělili. Husy byly teda označené – měly barvú namazané křídla, hlavy, nebo ocace. Naše měly hlavy natřené zelenú barvú co stařence zbyla, dyž natíraly vráta. Tož sem pracně sehnala deset husí s poznačenýma hlavama a hnala ich dom. Už byla tma, husy byly rozdivočené a nechcely íť do dvora, nátož do chlévka. Stařenka s mamkú nadávali, ale nakonec ich tam nahnali. Já sem dostala pár lepanců, že sem dohnala tak neskoro a šla sem spat.

Ráno, ešče ani nebylo rozedněné, sem pořád ve spaní čula jakěsi „ga,ga“. Potvory, ani ve spaní ně nedajú pokoj. Ale potom ňa napadlo, že asi nespím, tož ně to nedalo, vyhlědnú z okna – před vrátama sedí hejno husí – našich. Ty ve chlévku byly něčí cizí, proto sa ím tam vůbec nechcelo! Dyž sme ich vypustili na ulicu, natahly krky a mětly dom, věděly kam.

Něni chytřejšího ptáka než hus.

V bojanovském nářečí stvořila

JOSEFKA JORDÁNOVÁ

Zelená armáda – skutečný příběh, aneb

Vzpomínky pana Václava Bezouška z Němčiček

Níže publikovaný příběh mi poskytl kronikář a písmák Jaroslav Slezák z jihomoravské obce Němčičky, k využití podle mého uvážení, před několika lety. Dlouho jsem váhal s jeho uveřejněním. O tom, že jej pustím do světa, jsem se rozhodl po přečtení říjnového Kralupského zpravodaje. O fenoménu tzv. „Zelené armády“ se publikuje málo a tento příběh patří mezi ty nejkurióznější, které znám. V některých místech si říkám, že jej snad musil znát a se jím se nenechat inspirovat Jaroslav Hašek ve svém Švejtkovi.

Václav Bezouška nar. 1898 byl koncem roku 1916 odveden a začátkem roku 1917 narukoval k 24. pěšímu pluku ve Vídni. Po základním výcviku odejel do Innsbrucku a tam byl přidělen k 81. jihlavskému pěšímu pluku, který se právě vracel z fronty ze 2/3 zničený. Sám vzpomínal:

„Když jsme po dvou měsících dali dohromady jakýsi útvar, jeli jsme na italskou frontu, ale v 11. ofenzívě jsme utrpěli velké ztráty. Stejně tak to dopadlo u Bergolapsu, Piaca aj. Začátkem prosince 1917 v bitvě o Grapo jsem byl zraněn. Odvezli nás do Trientu, ale museli jsme rychle uvolnit místo pro čerstvě raněné, a tak nás

odvezli do Innsbrucku, a pak do Českých Budějovic. Nakonec nás celý vlak přijel do Terezína v Čechách. Tam jsem se léčil asi do poloviny ledna 1918 a odtud jsem jel na doléčení do Vídně. Potom jsem ještě dostal 6 týdnů zdravotní dovolené. Nějak se mně doma zalíbilo, a tak jsem si dovolenou prodloužil o 14 dní. Po příjezdu do Vídně jsem se doslechl, že budu zavřený nejméně 14 dní a pak pojedou do Jihlavy. Už jsem měl vystavené papíry, ale rozhodl jsem se, jet domů. V naší vsi jsem se sešel s Janem Pernicou, Františkem Hyclem a Janem Kopřivou, kteří přijeli na černo domů již dříve.

Doma jsme byli asi dva měsíce, když někdy v dubnu k nám přijela četa vojáků a četníci z Velkých Pavlovic. Zrovna jsem ležel s bratrem Josefem na půdě. Četníci dělali v místnostech velkou prohlídku, ale rodiče stále tvrdili, že jsem odejel k pluku do Vídně již před týdnem. Starosta, který je musel doprovázet uviděl na mlatě žebř na půdu, a tak tam poslal vojáky. Ti přivedli mého mladšího bratra Josefa. Když pak starosta řekl, že mě viděl včera doma, vlezli četníci na půdu znovu a našli mě ve slámě. Odvedli mě do obecní kanceláře, kde jsem se setkal s Janem Pernicou a Janem Kopřivou. Za nějakou chvíli přivedli i Hycla.

Všechny nás svázali dohromady a pěšky nás vedli do Bořetic. Odtud jsme jeli vlakem do Hodonína, kde nás rozdělili. J. Pernica jel svázaný do Segedína, J. Kopřiva do Brna a já a F. Hycl jsme jeli i s četařem k 24. Pešímu pluku do Vídně.

Ve Vídni se nás četař ptal, jak to máme daleko do kasáren. Když jsme mu řekli, že je to asi dvě hodiny pěšky, rozhodl, že pojedeme elektrikou. Výhodou bylo, že četař ve Vídni nikdy nebyl a nevyznal se tam. Dojeli jsme na předposlední stanici před kasárnami, a pak jsme šli oklikou kolem domu pana Tůmy, který měl za manželku Herzánovou z Němčiček. Společně jsme ho navštívili. Dobře nás pohostil. Pan Tůma poslal moji pozdější manželku, která u něho byla zaměstnaná pro víno a my jsme pak dál znovu jedli a pili. Když už jsme měli náladu, postavil si četař pušku za dveře. Pak někdo ty dveře otevřel do dílny, kde pracovalo v květinářství asi 16 mladých děvčat. Četař vešel do dílny, procházel kolem děvčat a vesele se s nimi bavil. Já sem mu při tom schoval pušku do umývárny a s kamarády jsme utekli k dalším známým Reichartům. Bylo nám pak řečeno, že když četař zjistil, že jsme pryč, rychle vyběhl bez pušky, ale když nás nikde neviděl, vrátil se pro pušku a už se víc neukázal. U Reichartů jsme přiznali, co jsme provedli a oni nás nechali doma přespat. Peníze jsme sice žádné neměli, ale ráno jsme šli na nádraží. Tam byl nějaký poplach, ale nám to vyšlo na vteřinu. Když se rozjížděl vlak na Brno, my jsme proběhli stráží a naskočili do vlaku bez jízdenek. Šťastně jsme dojeli až do Zaječí. Tam jsme přestoupili na lokálku, a už jsme se viděli doma.

Když vlak vyjžděl ze stanice ve Velkých Pavlovicích, naskočili do vlaku na poslední chvíli četníci, kteří nás včera zatýkali v Němčičkách. Co dělat? Když v zatáčce lokálka zpomalila, vyskočili jsme a šli pak přes Skalice domů. To už byl večer. U nás doma byli všichni v kuchyni a hráli na gramofon. Oznámili jsme, co se stalo a rychle jsme odešli na noc do stohu Jana Hulaty. Když to Hulata zjistil, zavřel vrata, utíkal domů a křičel na syna, že je někdo ve stodole. Tak jsme rychle utekli do blízkého lesa Ochůzek.

Doma jsme byli asi tři měsíce, když jsem jednou potkal Matěje Čermáka. Ten byl také na černo doma. Žádal mě, abych k němu přišel a něco mu ušil. Já jsem šel veřejně po silnici. Zrovna v domě u Opršalů mlátil Hynek Veselý velkou mlátičkou obilí. Ten mě viděl jít k Čermákovi. Když přišli do dědiny četníci, ptali se ho na dezertéry. On jim řekl, že zrovna jeden z nich Václav Bezoušek šel k Čermákovi. Ještě jsem ani Čermákovi nevysvětlil, co chci, když někdo klepal na dveře. Poslal dceru Marii, aby se zeptala, kdo klepe, a ona dostala příkaz, ať otevře. Čermák, když oknem viděl, že je dvůr plný četníků, chtěl dveře zamknout, ale to už je četník otevíral. Čermák proto chtěl skočit oknem, ale četník ho strhl nazpět. Chvilí spolu zápasili po kuchyni. Já jsem se hned na začátku schoval za dvorní dveře a myslil jsem, že mě nenajdou. Ale při tom přetahování někdo kopl do dveří k velké radosti četníků, že mají dezertéry dva. Svázali nás a odvedli do obecní kanceláře. Po kratších ceremoniích nás dobře svázali a kancelista nás vedl humnem do Hustopečí. Nejdříve nás zavedl na radnici, kde byla

kancelář četníků. Tam jsme byli přes neděli a v pondělí nás zavedli do věznice okresního soudu. Za tu sobotu nás bylo zatčeno celkem asi 30.

V kobkách bylo velmi dusno a nám se zdálo, že v tom vedru nevydřžeme. Prošli jsme strážné, aby nás chvílku pustili na vzduch. Na nějakou chvíli nás opravdu na dvůr pustili. Pak přišla bouřka, což nám dost pomohlo v našich plánech. Když nám strážný přinesl večeri, dva bratři z Řičan ho odzbrojili a zavřeli i s kuchařem. Dvorní dveře pak snadno povolily, ale hodně práce nám daly dveře venkovní. Když jsme je konečně zdolali, dali jsme se do běhu kolem českého Národního domu až do Kurdějova a teprve odtud domů. Ještě z dálky jsme slyšeli, jak v Hustopečích troubí poplach. Byli jsme celí promočení, ale nám to nevadilo. Nad Němčičky jsme došli někdy kolem půlnoci. Čermák se rozhodl, půjde domů a schová se do své tajné skrýše v domě souseda Vavřina Kopřivy, kde pak proležel mnoho dní a noci. Já jsem se rozhodl jít humnem do domu Petra Šedy. Pes strašně štěkal a já jsem měl strach, aby hajný Šeda nevyšel ven a nakonec mě nezastřelil doma, když už se mě to nestalo na frontě. Vlezl jsem za jeho synem Blažejem, který spával v letní kuchyni. Blažeje jsem vzbudil a poslal ho k nám pro suché civilní šaty a prádlo. Když vše přinesl, popovídali jsme si a jsem si šel lehnout na hůru. Brzy ráno vyšel strýc Šeda na dvůr a hned zjistil, že je někdo na hůře. Blažej mu to vysvětlil, ale strýc se strašně bál, že by mohl být potrestán, tak jsem musel hned odejít.

Šel jsem na Hrubé Odměry, kde jsme měli sraz s Čermákem. Po jeho příchodu

jsem šli do lesa Zázmoníků, kde již bylo asi 30 dezertérů od nás, a tam už dokonale fungovala organizace pozorování. Byly stanovené pravidelné hlídky, které chodily lesem a pozorovaly okolí. J. Šťavíková jezdila s kravama do Zázmoníků na krmiwo a na polní práce a vozila nám jídlo a prádlo.

Četníci a jejich pomocníci se neodvažovali k tomuto prostoru přiblížit. Po nějaké době tam přišli i dezertéři z Kobyli. Při tom množství si už nikdo netroufl nás tam jít hledat. Po nějaké době jsme chodili domů i pracovat, ale hlavně pro jídlo. V tom lese jsme zůstávali až do konce války“.

Když konečně nadešla naše svoboda jeli se dezertéři do Hodonína dobrovolně přihlásit do nové československé armády. Z Hodonína pak do Břeclavi na velitelství, které bylo u nádraží v hotelu U Fialů. Tam byli odzbrojováni vojáci, kteří se vraceli do Rakouska. Nově se tvořící vojenské jednotky obsazovaly Břeclav, Poštornou, Sedlec, Mikulov a dále až k Jaroslavicím. Velitelem byl Cyril Hluchý z Moravské Nové Vsi. Druhý prapor této Slovácké brigády vyšel asi z Židlochovic přes Věstonice, Dunajovice a do Mikulova. V tomto prostoru kladli Němci větší odpor. Při střetech bylo několik členů tohoto praporu zabito.

Zdroj: Němčické čtení č. 1 z března 2014, k dispozici dal Jaroslav Slezák

Přepsal a okomentoval

BRUNO VOGNIČ

Podzimní Kočárkování

Již 4. ročník Kočárkování se tradičně konal v neděli po Trojském vinobraní. Výletu do Klánovického lesa, zakončeného opékáním buřtů u nás na zahradě, se účastnili rodinné klany Okénků, Bartoníků, Smetanů a Piguet. Poutavé čtení z této akce si pro vás připravili Martin a Ondra Okénkovi.

MIRKA SOCHOROVÁ

V neděli ráno jsme se ráno vydali do Běchovic k Tochorům. I Mirkou jsme jeli vlakem do Klánovic. V Klánovickém lese jsme šli po špíčkách a hledali jsme papírky s úkoly. Jeden úkol jsme přešli a museli jsme se vrátit. Byl to úkol, který mě zrovna nejvíc bavil.

Měli jsme odhadnout kolik je fazolí, rajče, křeslovin v kelímku. I napítim jsme čekali na správné výsledky. Pak jsme dlouho hledali poklad. Našli jsme ho pod křovinou. Pak jsme šli svačit aby jsme mohli rozbalit poklad. Rodiče odpočívali a mi jsme stavěli domeček pro špičky. Postavili jsme

jim pole, hřiště, kompost, spíš plnou žaludů a díl na klínu. Odpoledne jsme se vrátili vlakem do Běchovic a když jsme se vyřídili na lanovce na hřišti už hořel oheň a opékali jsme buřty. Večer jsme se spokojeně rozloučili a budeme se těšit na Mirku a kamarády zase na vánoční besedu Martin a Ondra Okénkovi

Odešla legenda

V sobotu 27. října se zástupci brněnského krúžku v Kyjově rozloučili se svým nejstarším členem, rodákem ze Svato-bořic, Oldřichem Krejčím, který zemřel 21. října ve věku 104 let. Na poslední cestě jej svým bohatýrským zpěvem provázal mužský sbor z Kyjova doprovázený muzikou s primášem Petrem Petřem a cimbalistou Jurou Petřem, který pohřeb Oldřicha „folklórně“ připravil.

Jak mně při mnoha rozhovorech Oldřich vyprávěl, přišel poprvé do brněnského krúžku v roce 1931 (!). Měl ale tehdy dojem, že mezi ty slovácké intelektuály, kteří činili gros krúžku, jako sedmnáctiletý učeň z brněnské Zbrojovky jaksi nepatří, jakkoli jej k účasti na dalších akcích krúžku přemlouvaly jeho sestry (Olin byl ze čtyř dětí), které v Brně studovaly. Nakonec přišel na další besedu u cimbálu až po pěti letech, nedlouho před tím, než narukoval. Bylo to na fašánek v roce 1936. Vzpomínal, že „*sloupo-vý sál brněnského Stadionu byl zaplněn, velká většina byla v krojích z celého Slo-vácka*“, zároveň však viděl, že „*z Kyjov-ska tam byli v krojích jen Karel Bimka, František Rubecký (tehdejší stárek krúžku – pozn. V. Š.) a moje dvě sestry*“. Ta krojová pestrost, již Stadion rozkvetl jak jarní louka, a krúžkařská zábava mu tentokrát již definitivně učarovaly. Proto se do krúžku po vojenské službě, již plnil dva a půl roku v letech pro naši

republiku osudových, vrátil. Mimo jiné i proto, aby v krúžku posílil mezi tehdy většinovými Podlužáky a Hornáky „kyjovský živel“.

Oldřich pocházel z rodiny, v níž byl folklór velmi živý. Ostatně kolik písní do monumentální sbírky *Slovácké písničky Slováckého krúžku v Brně* zapsal krúžkařský sběratel a cimbalista Dr. Jan Poláček ve Svatobořicích i od jeho otce. V krúžku se ale Olinova láska k lidové písni, tanci i kroji utužovala, díky krúžku se stal slovácký folklór nedílnou součástí jeho života. I proto, že jej v něm mohl poznat v celé své kráse, od Podluží po Kopanice. Vzpomínal zejména na vystoupení v době války, v různých městech Čech i Moravy, která v těch těžkých dobách vlévala publiku špetku naděje a optimismu. Byl tehdy stárkem krúžku a jednou z jeho vůdčích pěveckých a tanečních osobností. Fotografie z těchto Slováckých akademií, jak se ta válečná vystoupení nazývala, máme v krúžkovém archivu právě od Olina, stejně tak, jako z vystoupení pro prezidenta Beneše na zámku v Náměšti v roce 1946. Jako vynikajícího zpěváka jej vzal vedoucí krúžkové muziky Jaromír Běhunek i do sboru, který pravidelně, týden co týden, zpíval v rozhlase.

Na krúžek byl Oldřich vždy hrdý. A do krúžku chodil i tehdy, když jej osud zavál do jiných míst, např. do Prahy, kde

hned začal navštěvovat náš bratrský krúžek. Ani později, když se vrátil na rodné Kyjovsko, nelitoval času ani úsilí, aby se zúčastnil besed u cimbalu a zejména Slováckých plesů našeho krúžku a rozzářil je tak svým neopakovatelným úsměvem, entuziasmem a energií, která z něj vždy číselala. Neopakovatelnou skočnou předvedl na oslavách 95. výročí založení krúžku v roce 2003. Ostatně po válce tento tanec, v regionu již pozapomenutý, spolu s Klimentem Navrátilem zpětně na Kyjovsko uváděli.

Když v roce 1998 slavil krúžek své sté narozeniny, bylo Oldřichovi 94 let. Napsal nám tehdy v dopise prostě: „*Samozřejmě že přijedu. Vinobraní již mám hotové, víno je v nádobách a tak se již nemusím zatěžovat jinými myšlenkami, než těmi na krúžek.*“ Tehdy přivez jako dar krúžku v obrovském kufříku z bizoní kůže svoji krojovou sbírku.

Krúžkaře zval také na své víno. Ta posezení se vždy stala bohatou klenotnicí slovácké písně, která se odtud nesla

do daleka. Vinař byl ostatně vyhlášený. Svůj poslední vinohrad vysadil, když mu bylo 85 let. Přátelé, o hodně mladší, mu tehdy říkali: „*Oline, na to se vykašli, to už neužiješ...*“ Na oslavě svých 95. narozenin, na níž se pilo víno právě z toho vinohradu, pak jen, spíše v žertu, poznamenal: „*No, ti co mi to říkali, už tady nejsou. A já z toho vinohradu piju víno už sedm let...*“ Vzpomínám na posezení, které zorganizoval při svých 99. narozeninách. On to ovšem ve své skromnosti nenazval oslavou posledních dvouciferných narozenin, zval všechny na „*malou besedu o budoucnosti folklóru*“, na níž mu záleželo. Nové trendy ve folklóru totiž příliš nemusel... Po oslavě své stovky nám napsal: „*Tož, verbuňk před muzikou si už neskočím, ani besed se asi nezúčastním, ale budu očekávat v našem malém bytě Vaše malé delegace...*“ Pravda, k naší hanbě musím říci, že moc často jsme k němu ty delegace nevysílali, ale nějaké u něj přece jenom byly. Ta poslední, před rokem, byla s Bohunkou Pavlíkovou, která Oldřicha v cestě

na věčnost o dva týdny předešla (zemřela 7. října 2018 ve věku nedožitých 92 let), s emeritním starostou krúžku a členem výboru Rostou Viktorinem (nar. 1927) a Jožkou Kučerou (nar. 1929). Tož ti dva posledně jmenovaní teď převzali po Olinovi štafetu nejstarších brněnských krúžkařů.

Prostě, Oldřich měl krúžek rád. V roce 1994, při příležitosti jeho 80. narozenin, byl na návrh výboru krúžku jmenován jeho třetím čestným členem:

po zakladateli slavné súchovské republiky Aloisi Fialovi (1859–1942) a Zdence Jelínkové (1920–2005). Z krúžkařské historie jej tak již nikdo nevymaže.

V Oldřichovi odchází poslední ze slováckých bardů, spjatých ještě s dobou prvorepublikovou. Již dávno za svého života se stal folklórní legendou, nejen na svém Kyjovsku, ale na celém Slovácku.

VÁCLAV ŠTĚPÁNEK

Pozorný čtenář si jistě všiml zmínky, že výše uvedený nekrolog patří osobnosti, která v minulosti patřila i našemu SLK. Pan Oldřich Krejčí se dokonce dvakrát za asistence našeho SLK ženil. Jura Mikulčák, bývalý dlouholetý člen Slováckého krúžku v Praze a švagr O. Krejčího, vzpomínal: „V našem Krúžku poznala sestra Věra i svého nastávajícího Svatobořáka O. Krejčího, zpěváka, tanečníka, za války i stárka brněnského Krúžku. Na svatbě jim u nás doma hrála muzika

našeho Krúžku. Však v pražském Krúžku po padesáti letech oslavili v r. 1999 i zlatou svatbu. Přijeli na ni až z Kyjova“. Svůj trvalý kladný vztah k našemu SLK si podržel celý život. Paměť na setkání s panem Oldřichem připomíná, že stačilo se zmínit o tom, že jsi ze SLK v Praze a patřili jste k sobě – hned bylo o čem povídat. Na co se ptát nebo odpovídat. Je tomu právě deset let, (to už mu bylo téměř 94) kdy se s námi podělil o vzpomínku na setkání s legendárním Samko Dudíkem v roce 1942

v Praze. (Pro zájemce Vědomost' č. 40 z prosince 2008).

Řada z nás starších má na něj osobní vzpomínky, žádná z nich není taková, kterou by chtěl člověk z paměti vytěsnit. Bohužel slovácký bard odešel. Nezbyvá než se ztotožnit s dovětkem Vaška Štěpánka – vzdát čest jeho památce a udržet jej v paměti jako nadšeného propagátora slováckého folkloru, vstřícného a kamarádského člověka.

Za přispění MIRKA ŘÍHY

Redakce

Josefka

Naše Josefka. Každý určitě ví, o kom se mluví. O Josefce Jordánové - obětavém, věčně pospíchajícím, ale přesto dobře naladěném člověku, který k našemu Krúžku neodmyslitelně patří po celá desetiletí. Aktivně absolvuje, nebo se podílí na převážně většině akcí, skromně, nenápadně - účinně. Tu v pokladně, jindy pořadatelské službě .. nikdo z nás nemá představu kolik neviditelné práce krom toho udělá pro Krúžek doma. Ať už jsou to kytice gratulantům, vtipné články nebo glosy do Vědomostí a zejména pak desítky, možná stovky překrásných pamětních listů, kteří mnozí z nás starších a naše partnerské spolky obdržely při kulatých výročích.

Nepřehlédnutelné, neuvěřitelné výročí 75 měla nedávno i Josefka. Slavila, jak se patří, spolu s námi na říjnové besedě. Tam, nebo také leckde jinde jsme se na ni dozvěděli vedle věku, že vyrůstala na vesnici s dodnes živými tradicemi, konkrétně v Dolních Bojanovicích. Maminka, lidová maléřka šátků, mašlí a dalších ji k malování vedla a Josefka své vlohy a získanou rutinu uplatňuje dodnes v ne moc rozšířené technice malování velikonočních

vajíček štětečkem. Pracovala v nábytkářství. Bavilo ji to a byla šikovná. Její zručnost ji umožnila pracovat na interiérech nejznámějších pražských institucí. Namátkou: Národní a Stavovské divadlo, Lichtenštejnský palác, Úřad vlády... K těmto institucím má dodneska vztah a do mnohých z nich - i dalších dochází dodnes. Vychovala tři děti. Dnes se vedle ostatních zálib hodně věnuje vnoučatům.

Starosta Krúžku spolu s jednatelkou přejí jubilantkám paní Šislerové a Josefce

Je neposedná – pořád někde lítá, něco organizuje, zařizuje nebo dělá. Nedělají ji problém vysokohorské túry, ani výlety do světa. Je spolehlivá a kamarádská – máme ji rádi. Přejeme vše dobré do dalších let.

REDAKCE

Jagošova padesátka

Můj tatínek se narodil přesně na Martina v roce 1968 ve vyhlášené kyjovské nemocnici. Narodil se do rodiny lipovského klempíře Vaška

a švadleny Marie jako první ze tří synů. V hornáckém Lipově také strávil celé své dětství, a to především ve vinohradu, na polích a v REPĚ, což my, jeho děti, už neznáme, jak nám nezapomíná čas od času připomínat.

Tady se také potkal s folklórem. Začal se učit na klarinet a brzy potom začal hrát v lipovské muzice, kterou vedl nezapomenutelný Jarek Miškérík z Velké. Potkával se s Jurou Prachařem, aby ne, vždyť byli sousedi, učitelem bratra Ladi – Petrem Petru, nebo se svým vlastním strýcem Jožičkem Jagošem. Prostě samá folklorní osobnost a mezi tím můj tata. V cimbálové muzice Lipovjan zůstal až do vojny, přestože se učil na elektrikáře v Hodoníně. Tehdy měl lukrativní možnost stát se členem dechovky při učilišti, ale protože prý tam bylo dostatek dechovkářských synků, tuto šanci neproměnil. Rozhodně ale proměňoval šance jako fotbalista v lipovském turnaji, v němž excelovali sportovci v týmech rozdělených dle obecních katastrů.

Po nástupu do základní vojenské služby se začala odvíjet ta nejlepší část života mého otce. První rok sloužil v Popradu, což bychom dnes popsali jako formu výměnného pobytu ve sprátené zemi. Druhým

rokem nastoupil do kasáren Karlín do Prahy, kde poznal všechny místní hospody. Vždycky, když skončí zkouška v Karlíně a jdeme spolu kolem kasáren, vzpomíná a jdeme spolu kolem kasáren, vzpomíná výkřiky a kroucením hlavy „Tady byla hospoda, Pána Jána, no to snad není možné“ na zašlou slávu předrevolučního Karlína. Nevím, jestli rád, ale často vzpomíná na to, že v listopadu 1989 byli jednou z jednotek, která měla být a našťěstí nebyla nasazena na Václavské náměstí v době protestních akcí.

Praha má ovšem pro tatku úplně jiný, zásadní význam. Jeho kamarádka z Lipova ho tady seznámila se svou spolubydlicí, vedoucí sekretariátu generálního ředitele v Tuzexu, mojí maminkou. Vzali se v dubnu 1995. Přesné datum si nepamatuju já, natož můj otec bez pomoci snubního prstenu. Ale asi to bylo velké, protože svatba opravdu trvala tři, se svícou čtyři dny. O rok později jsem se narodila já. Byl to druhý nejšťastnější den mého otce, hned po svatbě. I přesto, že ten rok nebyla dobrá slivovice, jak neustále připomíná. V roce 1999 se narodil Vojtíšek, můj bratr. A proběhl třetí nejšťastnější den. Po svém tatínkovi jsem zdědila, i přes pobyt v panelákovém bytě v Praze, lásku k folkloru, a to velmi kuriózním způsobem. Když byl tatka nervózní, nebo našťavný, pouštěl si desky. Takto k nám vcházeli hornáčtí velikáni – otec je patriot – několikrát nikoliv týdně, ale denně.

Do Krůžku se dostal obrovskou náhodou: neplánované setkání s Fančou, Lipovjanem a kolegou klarinetistou zapříčinilo, že je tatka v Krůžku už od roku 2011, a to

společně se mnou. I když mě ze začátku s sebou nechtěl brát.

K dalším zásadním okamžikům v životě mého tatínka patří tyto mezníky:

- jeho téměř zázračné znovuzrození v roce 2013 po nepřijemném úrazu a následné chorobě způsobené při záplavách toho roku
- ukončení houslové kariéry jeho upřímně opravdu talentovaného syna, na kterou máme díky otcovým motivačním metodám na jedněch dveřích vzpomínku ještě dodnes
- alespoň částečný návrat do lipovského folklorního prostředí několika památnými fašanky a vystoupeními s Hornáckou cimbálovou muzikou Petra Galečky – od té doby označuje část přibuzenstva otce za Nositele tradic, protože jim připadá neuvěřitelné, že za folklorem Hornácka jezdí až z Prahy. Naopak příjezdy z Hornácka do Prahy zase někdy připadají neuvěřitelné mojí mamince.
- a letošní dovršení 50. roku života ve zdraví a pohodě.

Toš, tato, zatím ještě nechám poděkování za svoje vychování spát, protože jak by řekl můj bratr „stejně ji nikdo nebude chtít, podívej se na ni,“ ale ráda bych Ti popřála všechno dobré do další padesátky a ať Ti to hraje.

ANIČKA

Anička Jagošová

Jedna z našich nejšikovnějších představitelk hodně mladé krúžkařské pospolitosti. Výborná zpěvačka, hráčka na různé strunné instrumenty, zejména pak cimbál, obětavě se zapojující do aktivit všeho druhu a vtipná glosátorka dění v Krúžku.

Dostudovala v létě 2018 bakalářský dvouobor český jazyk a literatura + etnologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Bakalářskou zkoušku absolvovala s prací "Slovácký verbuňk mezi folklorem a folklorismem" – se snahou zmapovat, jak se změnil verbuňk vlivem „Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku“ a zda se pořád jedná o lidový improvizovaný projev, nebo o předem naučené vystoupení.

V současnosti pokračuje v magisterském studiu obou oborů. Svolila s využitím své bakalářské práce pro potřeby našeho SIK.

Děkujeme, gratulujeme a přejeme si – jen houšť takových šikovných a obětavých lidiček.

REDAKCE

LEDEN

Hrabcová Jana	60
Lucká Alena	50
Eliášek Karel	75

ÚNOR

Drhlík Alois	90
Martinková Ludmila	75

BŘEZEN

Reňák Václav	70
--------------	----

DUBEN

Sobíšek Radek	55
Somr Josef	85

KVĚTEN

Malec Miloš	50
Skála Zdeněk	55

ČERVEN

Šilarová Bohumila	75
-------------------	----

ČERVENEC

Domanínská Libuše	95
Dřínek Vladimír	90
Bouřa Evžen	70
Radová Magda	90
Procházková Anna	90
Štěpánek Václav	60

SRPEN

Charuza Jan	75
Havlík Karel	75
Rose Milan	80
Štěpánek Josef	80

ZÁŘÍ

Ochranová Mária	70
Kristová Zdena	75
Konečný Mirek	65
Skuhravý František	70

Spolek Reistna Valtice si Vás dovoluje pozvat na výstavu,

**Jaroslav Blažek malby
Michal Blažek sochy**

výstava se koná na zámku Valtice
od 7. 7. do 30. 9. 2018, otevření 7. 7. v 10 hodin

Dne 28. 7. 2018 v 15 hodin proběhne komentovaná prohlídka
s autory a kurátorem Petrem Placákem v zámecké vinotéce.
Otevřeno denně 9–17 hodin

K 110. výročí

Slováckého krúžku v Brně

Stalo se v posledních desetiletích tradicí, že když Slovácký krúžek v Brně slavil svá výročí, obracel se při bilančování ve slavnostních pořadech i v publikacích, které vydával, obvykle hluboko do své minulosti. Právem, samozřejmě.

Zdůrazňovala se přitom skutečnost, že krúžek je nejstarší činný folklórní spolek na Moravě a má nehybnou zásluhu na tom, že se v mnoha slováckých oblastech vůbec nějaký folklór udržel. Ukazovalo se na to, že ti, co do něj přicházeli, sice přinášeli písně, které znali ze svého okolí, ale také se, díky tomu, že se v krúžku seznámili s hudebními, písňovými i tanečními projevy jiných, třeba „folklórně zachovalejších“ slováckých regionů, věnovali studiu pramenů a sbírali ve svých bydlištích, co se dalo a pak všechno to, k čemu dospěli a co se v krúžku naučili, zpětně předávali tam, odkud vyšli, a tak v leckterých oblastech vlastně zachovali či často doslova obnovovali folklórní život. Jako typický příklad takového praxe se uváděl např. tanec kyjovská skočná: Její popis od pamětníků zachytil profesor Vladimír Ůlehla, přinesl jej

ve válečných letech do krúžku a tam pak tanec společně zrekonstruovali. A po válce vynikající krúžkoví tanečníci Oldřich Krejčí (s nímž se krúžek rozloučil 27. října letošního roku v jeho 104 letech) a Kliment Navrátil tento z popela povstalý klenot navraceli zpět na Kyjovsko...

Často se psalo a hovořilo o tom, jak krúžek, resp. jeho muzika a zpěváci pod vedením cimbalisty Jaromíra Běhunka, za první republiky pravidelně vystupoval v přímých rozhlasových přednostech. Jak objevil pro veřejnost Boženku Šebetovskou. Jak jeho válečné Slovácké akademie vlévaly lidem do žil optimismus. Jak jeho členové, příslušníci československé exilové armády, založili odnož krúžku ve svém výcvikovém středisku v Anglii. Vždy se zdůrazňovalo, s patřičným důrazem na jména, že brněnským krúžkem prošly téměř všechny velké osobnosti slováckého folklóru posledních desetiletí, a že se k němu vždy hrdě hlásily a hlásí. Hovořilo se a hovoří o tom, že krúžek dokázal svoji činnost v neztencené míře vyvíjet bez velkých kompromisů i v těžkých dobách komunismu. Že tehdy byl, a dodnes je jediným spolkem, který pravidelně pořádá besedy u cimbálu a slovácké plesy...

Ano, to vše je samozřejmě pravda, a krúžek na tuto svoji minulost nejenom

Slovácký krúžek v Brně
Vás zve na slavnostní koncert k 110. výročí svého založení,
nazvaný

Amerikánský sen

V pořadí vystoupí několik generací jeho členů.
Doprovázejí Cimbálová muzika Slováckého krúžku
a Cimbálová muzika dětského souboru Slováček.
Po koncertě se uskuteční beseda u cimbálu.

24. listopadu 2018 v 17 hodin
Kulturní dům Rubín
Makovského náměstí 3, Brno-Zabovřesky
Závěr besedy u cimbálu v 24 hodin.
Vstupné 150 Kč
Předprodej vstupenek na tel. 702 051 300 (Dr. Jana Poláková).

může, ale také musí být právem hrdý! Jsme hrdi a chlubíme se tím, že se v krúžku nestárne, a že mezi námi krúžkaři, a to i těmi aktivními, je celá řada osmdesátníků ba i devadesátníků, kteří tvoří jakýsi most mezi krúžkařskou historií a přítomností. Ale nezapomínejme při tom všem právě na tu přítomnost. Krúžek se přece nemusí stále vracet do své herojské minulosti, aby se mohl pochlubit! Nechci být krúžkařsky sebestředný, ale právě nepřilíš kulaté výročí vzniku krúžku, které oslavujeme, je tou vhodnou příležitostí pro to, abychom ukázali zejména svoji přítomnost a minulost pro tentokrát nechali trochu stranou. Ostatně i náplň tohoto jubilejního 110. Krúžkozoru – což je ovšem zvláštní a náhodná koincidence s naším

výročím – dokazuje, že činnost krúžku je bohatá a mnohostranná a nijak nezaostává za slavnými dobami legendárních folklórních hrdinů. Dovolím si zde jen zdůraznit, že krúžek je: schopen postavit do hlavního pořadu strážnických slavností čtrnáct tanečních párů (!) a respektabilní mužský sbor. Že muzika tak, jako v dobách největší krúžkařské slávy, dokáže zahrát táhlé i taneční písně nejen ze všech slováckých regionů, ale třeba také z Brněnska. Že ženský sbor je zván na mnoho reprezentativních akcí. Že v krúžku máme dobré verběře a že mnozí z ještě donedávna aktivních členů se již stali verbířskými legendami. Že krúžek dokáže pořádat třeba i úspěšné folklórní taneční. Že dokáže vyprodat přední brněnské koncertní sály nejen pořady věnovanými své minulosti, ale také třeba i koncertem věnovaným slavnému folklórnímu sběrateli P. Františku Sušilovi, a shromáždit na něm přední interprety z celé Moravy. Že dokáže vytvořit hodinové televizní vysílání či celé odpoledne upoutat návštěvníky brněnských vinařských slavností. Že se stal stálým partnerem nejstarší moravské kulturní instituce – Moravského zemského muzea. Že má i svůj dětský soubor Slováček, v němž za více než čtyřicet let své existence již dokázal vychovat k lásce k folklóru možná tisíce dětí. Že krúžek má i bohatou vydavatelskou činnost. Prostě, že Slovácký krúžek v Brně je, a bohdá i zůstane, jak říkají naši tanečníci, životní styl...

VÁCLAV ŠTĚPÁNEK

Prehľad činnosti Slováckého krúžku a Skaličanov v roku 2018

V dňoch 9. a 10. júna 2018 sme zorganizovali v Modre stretnutie slováckych krúžkov. Prípravám sme venovali množstvo času a energie. Veď sme sa odhodlali zorganizovať stretnutie s programom, ktorý sa vtesnal až do dvoch dní. V sobotu sme po zvítaní sa s kamarátmi z Brna a Prahy začali prehliadkou pamätihodností mesta, pokračovali ochutnávkou vín v pivnici Strednej odbornej školy vinohradnícko-ovocinárskej a nakoniec sme si spoločne zaspievali pri našej muzike, ktorá sa striedala s muzikantami z Prahy v jedálni internátu školy. V nedeľu nás čakala prehliadka

hradu Červený kameň. Všetko sa nakoniec podarilo k našej spokojnosti a verím aj spokojnosti našich kamarátov.

Krúžok v júni bol aj testom nového priestoru v jedálni Doprastavu na Drieňovej ulici. Septembrový krúžok sa uskutočnil opäť v ZK OZŽ Valčík na Podkolibskej ulici, lebo tu máme lepšie podmienky. Začali sme spomienkami na troch významných krúžkarov, ktorí nás od júna opustili: František Melkus (86 ročný) - člen výboru krúžku za čias richtárovania Juru Černého ml., Miloslav Chalupa (81 ročný) - člen výboru a stárek za richtárovania Juru Černého ml. a Ivana Karenoviča, Karol Kollár (76 ročný) - stárek počas richtárovania Ivana Karenoviča.

100. výročie založenia ČSR si náš krúžok spoločne so Slováckými krúžkami z Brna a Prahy, po prípravách a pod zásadným vedením zástupcov mužského zboru z Kunovic, pripomenuli vystúpením na Javorine 29. júla na Slávnostiach bratstva Čechov a Slovákov. Krúžok dobre reprezentovali títo muži: Banás, Blichla, Čulen, Fajkus, Herzog, Kosa, Nemeč, Orbán, Petratur - harmonika, Poláček, Slavík.

Na októbrový krúžok medzi nás prišla Helena Jurasovová-Blahová, ktorej sme višňovali k jej 85. narodeninám. Pripomenuli sme si aj 150. výročie narodenia nášho druhého richtára - arch. Dušana Jurkoviča. Po informáciách o výlete na oslavu 110. výročia založenia Slováckého krúžku v Brne sa naň prihlásilo toľko záujemcov, že niektorí sú čakatelia-náhradníci.

Kalendár krúžku pre rok 2019 je u grafika a mal by byť v predaji ešte v decembri.

Stretnutie pri muzike v novembri bude opäť tesne po Martinovi (13.11.), ale tradícia je tradícia, rovnako ako tombola na „Katarínskom krúžku“, ktorej výťažok slúži výhradne na úhradu časti nákladov plesu v roku 2019. Koniec kalendárneho roka je v krúžku spojený s príchodom Mikuláša, ktorý plánuje prísť aj tento rok.

VLADO ČULEN, podričtár

Co nového u Mazáčů

Vážení krúžkaři, přátelé,

Mnoho vody oteklo a hodně vína se vypilo od 11.12.2013, kdy jsme se naposledy účastnili Vánoční besedy Slováckého Krúžku v Praze, jako „plnohodnotní“ členové, jelikož od ledna 2014 jsme se navrá-

tili na rodné Slovácko. Činnost krúžku a zejména Vy, jeho členové, jste nám však nezůstali lhostejnými, rádi na Vás vzpomínáme a se slzou v oku si vybavujeme scenerie z besed Krúžku, kde jsme si nejen zatančili, zazpívali a pobavili se, ale díky odborným přednáškám o tradicích a folkloru obohatili i svou mysl a ducha. Naštěstí ta naše stoletá republika není až tak velká a s celou řadou z Vás jsme se od té doby nejménou viděli, o dalších jsme se

doslechli no a o tom zbytku, se vždy dočteme ve Vědomosti! Ta nám chodí do schránky s železnou pravidelností, stejně jako se střídají roční období, která máme s Kúžkem také pevně spjaty. Jaro k nám vždy zavane mašinerii svozu vzorků na košť vín, a je-li co, tak aj z našeho sképká neco ukápně. Léto bez Strážnice by snad ani začít nemohlo a Strážnice bez členů Slováckého Krúžku také ne! Podzimní slavnosti vína v Hradišti, jsou zárukou setkání s chlapci ze sboru i jedinců z mladé chasy a dlouhé zimní večery si krátíme právě čtením Vědomosti.

Letošní podzim jsme měli navíc zpestřen setkáním mladé chasy Krúžku při příležitosti dvacátého výročí jejího znovuzrození. Večer to byl opravdu povedený a celý se nesl přesně v duchu Krúžku – příjemný, přátelský a plný folkloru. Mnohokrát děkujeme za pozvání a organizátorům za přípravu celé akce.

A jelikož jen nevzpomínáme, ale myslíme i na budoucnost, tak se snažíme folklór vštípit do hlav i duší našich dvou ratolestí - Zuzanky a Lukáška, kdy ten starší již navštěvuje místní dětský soubor Dolinečky a neustále se ptá: „Kery že ten vlak to jezdí do téj Prahy?“ Pohyb v kroji od kočárkových let pravidelně trénují na Staroměstských i Huštěnovských hodech, čili pokud je život zavane západním směrem, určitě se potkáte.

Tak snad zase brzy na viděnou či slyšenou!

Z+L+M+R MAZÁČOVI

Plánované akce

prosinec 2018 - září 2019

DATUM	AKCE	MÍSTO
12. 12. 2018	Vánoční beseda	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
9. 1. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
19. 1. 2019	Krajanský Fašiangový večierok SIK Bratislava a Skalicaňov	sobota 19.00 hod., Spoločenský dom na Gbelskej ulici č. 6 v Záhorskej Bystrici.
13. 2. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
13. 3. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
23. 3. 2019	63. Moravský ples	sobota 19.30 hod., Palác Žofin
10. 4. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
14. 4. 2019	23. výstava vín	neděle 13.30 hod. Hotel Olšanka, Kongresový sál
8. 5. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
12. 6. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
11. 9. 2019	Beseda u cimbálu	středa 19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
září 2019	Trojské vinobraní, 21. ročník	Trojský zámek, Praha 7
Třetí středy v měsíci	Pohodové večery s CM Žandár	Vinárna Šenkovna Hraje CM Žandár

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY A KNIHY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slovákem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemesla, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín
www.albertknihy.cz	Nakladatelství Albert, produkuje kvalitní knihy s folkloristickou tematikou. telefon: 721 006 248, 602 953 418

Vítězný recept

Buchtobraní

První místo v kategorii „D“ buchtování – nepečené moučníky – **Jana Slováková** za

BOŽSKÉ KŘUPÍNO

- 300 g čokolády (200g hořké, 100g. mléčné)
- 150g CORNFLAKS
- 50G 100% tuku na polevy

Ve vodní lázni necháme rozpustit čokolády a tuk. Dobře rozmícháme. Vsypte lupínky a smícháme s čokoládou. Malou lžičkou klademe hromádky na plech vyložený papírem na pečení. Necháme v chladu ztuhnout.

Aby toho nebylo dost:

KARAMELOVÉ VÁLEČKY

Ve vodní lázni rozpustíme 1/8 másla, do toho 1 balíček karamel (neochucené – čisté). Do horké směsi přidáme balíček burizonů. Upravíme do tvaru válečku, který po ztuhnutí rozkrájíme na cca 1 cm dílky.

MIRKA GRÉE

OBSAH

str. 1	Slovo starosty	22	Zelená armáda
2	Editorial	25	Podzimní Kočárkování
3	Naši stárci		Společenská rubrika
	Z našich aktivit	26	Odešla legenda
5	Zpráva o jednání výboru	29	Josefka
6	Besedy SIK 2. pololetí 2018	30	Jagošova padesátka
8	Přehled akcí SIK červen až listopad 2018	31	Anička Jagošová
9	Setkání slováckých Krúžků v Modré	32	Naši jubilanti
11	Ohlédnutí za folklorním festivalem		Co nového u přátel
12	Javorina – chlapi Javorina	33	K 110. výročí SIK v Brně
14	Chasa oslavila dvacetileté výročí	35	Přehled činnosti SIK Bratislava a Skaličanov v roku 2018
16	Trojské vinobraní 2018	36	Co nového u Mazáčů
17	„Od kolébky po hrob“ - 35. setkání lidových muzik	37	Plánované akce
	Napsali	38	Odkazy na internetové stránky a knihy
19	Ta slovácká chasa	39	Vítězný recept z Buchtobraní
21	Husy	40	Obsah

Vědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Redakční rada: Dušan Macháček, Bruno Vognič

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, B. Vognič, V. Štěpánek, M. Holík, R. Panáček,

M. Sochorová, S. Plzáková

Termín uzávěrky Vědomosti 59 5. května 2019

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

www.kruzekskp.cz

Starosta: Petr Smetana, Nad Akcizem 1032/1,180 00 Praha

Jednatelka: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

ISSN 2571-1148

Mezinárodní folklorní festival v Chorvatsku

1. – 6. srpna 2018

Setkání slováckých krúžků v Modré u Bratislavy

9. a 10. června 2018

Mladá chasa oslavila svoje dvacetileté výročí

13. října 2018
v Kulturním domě Bílá Hora

Tradiční Trojské vinobraní již po dvacáté!

